

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

kaf.yep.@nuph.edu.ua

Актуальність. Дослідження існуючих підходів до побудови моделей управління фармацевтичними підприємствами (ФП) довело їх певну недосконалість. Необхідність розробки в умовах сьогодення нової концепції управління ФП, головним чином, пов'язана з тим, що розгляд ФП лише як економічної системи, яка має за мету виробництво лікарських засобів та максимізацію прибутку, не відображає їх цілісної суті. Без уваги залишається той факт, що сучасні ФП – це ще й об'єкти процесу соціалізації, тобто така соціальна система, в межах якої відбувається реалізація певних інтересів працівників. Отже, ФП слід розглядати як систему, в якій тісно перетинаються економічні та соціальні процеси, які впливають на їх функціонування та розвиток. При цьому треба відзначити, що в управлінні ФП сьогодні значної уваги набуває саме соціальний бік економічних процесів, що, в значній мірі, обумовлене як великою соціальною значущістю продукції, яку вони виробляють, так і новою роллю трудових ресурсів, які сьогодні стають їх головним активом в умовах необхідності розвитку самоменеджменту персоналу в процесі побудови системи управління якістю, зростання творчого характеру праці, підвищення ролі корпоративної культури як джерела забезпечення надійності та прогнозованості поведінки ФП, його взаємодії з партнерами та ін. Це обумовлює актуальність обґрунтування й розробки соціально-орієнтованої моделі управління вітчизняними ФП.

Мета роботи: дослідження сутності й принципів побудови соціально-орієнтованої моделі управління ФП для активізації дії як економічних факторів виробництва, так і соціальних, таких, як: компетентність та професіоналізм персоналу, позитивний імідж підприємства; ефективна організація управління

процесами відтворення людського капіталу; розвиток цінності нової культури підприємства; сприяння кооперації інтелектуальної праці, розвиток самоменеджменту діяльності творчої людини; посилення соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу та створення на підприємстві клімату соціального партнерства.

Матеріали і методи. В процесі дослідження використані методи наукової індукції і дедукції, історичний і логістичний методи, контент-аналіз.

Результати та їх обговорення. Для формування соціально-орієнтованої моделі управління вітчизняними ФП, в першу чергу, повинні бути визначені принципи їх соціально відповідальної поведінки. Нами доведено, що до таких принципів, належать: забезпечення населення якісними, ефективними, безпечними та водночас доступними за ціною лікарськими засобами; забезпечення достатньої прибутковості діяльності ФП, що є необхідною умовою їхнього стійкого соціально-економічного розвитку; регулярна сплата податків; створення робочих місць для висококваліфікованих працівників і забезпечення їм відповідних умов праці; розв'язання соціальних проблем працівників підприємства і суспільства; створення можливостей для розвитку кожного працівника як творчої особистості.

Визначено, що принциповими відмінностями між соціально-орієнтованою моделлю управління ФП та іншими моделями є, по-перше, те, що змінюється змістовна концепція головних цілей діяльності: від виробництва матеріального блага (лікарського засобу як об'єкту, що несе в собі певні витрати при виробництві та певні доходи при реалізації, тобто виступає об'єктом економічної цінності) до виробництва соціального блага (лікарського засобу, що має фармакоекономічну цінність, збалансовану ціну, фармакотерапевтичну ефективність, безпечність, якість і зручність використання). По-друге, соціальна модель управління має за основні критерії ефективності не продуктивність та прибутковість виробництва, а досягнення взаємних вигід бізнес-партнерів, задоволеності інтересів персоналу при збереженні певного рівня рентабельності діяльності, ФП і задоволеності потреб

споживачів лікарських засобів.

Доведено, що у соціально-орієнтованій моделі управління ФП адміністративні та економічні важелі управління повинні активно доповнюватися інноваційними та соціально-психологічними. Менеджмент ФП повинен доповнюватися самоменеджментом кожного з його працівників, управління повинно набувати вигляду координації та мотивації до розвитку. Активним інструментом менеджменту повинна бути корпоративна культура ФП та субкультура кожного працівника. Сам підхід до управління має ставати більш індивідуалізованим, особлива увага в соціально-орієнтованій моделі управління повинна приділятися людським інтересам та узгодженню виробничих процесів з останніми. Отже, на перший план в соціально-орієнтованій моделі управління ФП виходить працівник як квінтесенція соціальності.

Висновки. Таким чином, тільки активно формуючи соціальний капітал, розвиваючи соціальну відповідальність фармацевтичного бізнесу та менеджменту, узгоджуючи власні інтереси з системою інтересів, що склалася у суспільстві, вітчизняні ФП можуть забезпечити своє ефективне і тривале існування у висококонкурентному середовищі.